

Analysis of Studies on Creative Writing Activities

Emine Sur

Öğretmen- Türkiye
ORCID:0000 0002 6594 8885
eminesur30@gmail.com

Abstract

In this study, it is aimed to examine the studies on creative writing in the field of Turkish education by systematic compilation and meta-analysis method. In the examination made with 80 studies, the researches prepared on creative writing activities were examined by systematic compilation method according to purpose, result, sample group, sample size, research method, data analysis method, data collection tool; The effect of creative writing activities on writing success and affective factors of writing were analyzed by meta-analysis method. At the end of the research; Most of the studies on creative writing activities include the effect of creative writing on writing success, affective factors of writing and creative writing success; creative writing has a positive effect on writing success; In a significant part of the studies, primary and secondary school students were taken as samples; sample size was between 31-60 individuals; It has been determined that quantitative and qualitative methods are mostly used in the studies, scale as data collection tool and t-test as data analysis method. In a meta-analysis of 13 studies, it was seen that creative writing has an excellent positive effect on writing success. As a result of the meta-analysis carried out with 11 studies, it was seen that creative writing positively affects the affective factors of writing at a moderate level. Based on the research; It has been suggested to experts in the field of using the mixed method in studies on creative writing, adding the achievements related to creative writing to the Turkish curriculum, and including creative writing activities in textbooks.

Keywords: Education, Turkish education, Creative writing, Systematic review

**E-International
Journal of Educational
Research**

Vol: 13, No: 5, pp. 204-220

Research Article

Received: 2022-07-28

Accepted: 2022-10-21

Suggested Citation

Sur, E. (2022). Analysis of studies on creative writing activities, *E-International Journal of Educational Research*, 13(5), 204-220. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1150177>

Extended Abstract

Problem: Creative writing; reveals the abilities of individuals in the field of writing, ensures language development at all levels, reinforces grammatical structures, idioms and words; develop their creativity and personality, problem solving skills, and cognitive skills such as abstraction, synthesis and interpretation; encourages the right and left brain to think (Gündüz & Şimşek, 2016; Oral, 2003; Tok & Kandemir, 2014). Creative writing helps children to think creatively, enjoy working, and have an attitude of respecting other people's work (Chen & Zhou, 2010). Creative writing, which is a mental and psychological process, prevents the person from being alienated from himself, enables him to know himself, and increases his self-confidence. It enables to be brave and determined, to be patient, to be able to withstand criticism and to dream in the writing process (Temizkan, 2010). A number of studies have been conducted in the literature on creative writing that activates more than one skill. In particular, the effect of creative writing on the development of writing skills has been examined in many studies. Although it is a accepted fact that creative writing activities affect writing skills and attitudes towards writing, motivation, self-efficacy and tendency positively, no study has been found in the literature that brings all the researches together and reveals this situation concretely. It is aimed to examine the studies that include creative writing activities with a systematic review. Aims of the studies prepared on creative writing activities / Sample group of studies prepared on creative writing activities / Sample size of studies prepared on creative writing activities Research method of studies prepared on creative writing activities / Data analysis methods of studies prepared on creative writing activities / Prepared for creative writing activities What is the level of the effect of creative writing activities on the data collection tools of the studies? / What is the effect of creative writing activities on the affective factors of writing (motivation, attitude, self-efficacy, disposition)?

Method: In this study, researches on creative writing in Turkey were brought together and examined by systematic compilation and meta-analysis method. A systematic review is the synthesis of publications related to a research question within the framework of predetermined criteria in order to answer a specific research question (Yılmaz, 2021). Meta-analysis is a method of combining independently prepared research results on a specific subject and statistical analysis of the research findings (Akgöz, Ercan, & Kan, 2004). 2.1. Stage-Research Purpose and Planning: "How is the distribution of the studies prepared on creative writing activities according to various variables?" determined as the aim of the research. 2.2. Stage - General Literature Review and Conceptual Framework: In the second stage of the study, the keywords to be used in the literature review and the databases to be researched were determined. 2.3. Stage - Determination of Inclusion and Exclusion (Selection) Criteria: In the third step of the study, criteria were established depending on the purpose of the research in order to include the studies reached during the screening in the systematic review. "Made in Turkey", "It is about creative writing", "Creative writing practices are done in Turkish education"; "Experimental design", "application of parametric tests", "arithmetic mean and standard deviation values of the experimental and control groups" are the criteria determined within the scope of this research. 2.4. Phase- Evaluation of the Qualifications of the Studies and Determination of the Studies to be Examined as Full Text: In the fourth phase of the study, a search was made from the previously determined databases with appropriate keywords. 2.5. Stage - Analysis, Synthesis and Evaluation of Data: In the fifth stage of the study, the synthesis and evaluation of the studies included in the analysis were made. The studies were examined in detail; Predetermined categories (purpose, method, sample type, sample size, data collection tool, data analysis method) were saved in a file prepared in Word. 2.6. Stage - Writing, Editing, Interpreting and Conclusion Results: In the sixth step of the study, the results of the studies included in the analysis were written and discussed based on the relevant literature. In the meta-analysis process, seven steps were followed: determining the research question, determining the keywords, databases, selection criteria, accessing the studies, performing the analyzes and discussing the results.

Findings: In this study, it was aimed to examine the studies on creative writing with the systematic review method. According to the first finding obtained within the scope of the research, it is seen that the effects of creative writing activities on students' writing and creative writing success, affective factors of writing and other language skills are generally tried to be determined in the studies prepared on creative

writing in the literature. Although it is accepted in the literature that creative writing by its nature positively affects writing and creative writing success, affective factors of writing, and the development of language skills, the extent of this effect has been examined by researchers in experimental and relational studies.

According to the second finding obtained within the scope of the research, 15 studies on creative writing activities in the literature were primary school; 37 working secondary schools; 3 working high schools; 12 study university students; 3 studies took teachers as samples. Studies on creative writing activities focused on secondary school students. [Akbaba and Ayaz \(2017\)](#) reached a similar finding in their research.

According to the third finding obtained within the scope of the research, quantitative, qualitative, mixed and meta-analysis research methods were used in the studies prepared on creative writing activities. This finding of the study shows that the majority of the studies were carried out with the quantitative method; It shows that empirical research designs from quantitative research designs, action research and case study from qualitative research designs are used. [Tavşanlı ve Kaldırım \(2020\)](#), [Varışoğlu, Şahin ve Göktaş \(2013\)](#) reached a similar finding in their research.

According to the fourth finding obtained within the scope of the research, 11 studies on creative writing activities in the literature were in the range of 0-30 people; 29 studies are in the range of 31-60 people; 21 studies are in the range of 61-100 people; 3 studies in the range of 101 to 150 people; 6 studies had sample sizes of 151 people or more. According to the fifth finding obtained within the scope of the research, scale, interview, evaluation checklist, creative writing activities, test, rubric, composition, story, questionnaire, diary and inventory are used as data collection tools in studies prepared on creative writing activities in the literature. [Akbaba ve Ayaz \(2017\)](#), reached a similar finding in their research.

According to the sixth finding obtained within the scope of the research, t-test, descriptive analysis, non-parametric tests, analysis of variance, correlation, ancova, covariance and regression analysis were used as data analysis methods in studies prepared on creative writing activities in the literature. According to the seventh and eighth findings obtained within the scope of the research, creative writing activities increased the writing success at an excellent level, in a positive way; affect the affective factors (motivation, attitude, disposition and self-efficacy) of writing moderately and positively.

Suggestions:

1. Quantitative and qualitative research methods were used in studies on creative writing. The use of mixed method in future research is recommended to field experts.
2. While creative writing activities affect writing success at a perfect level, they affect the affective factors of writing moderately. It is possible to conduct research on the causes of this situation in future studies.
3. Adding learning outcomes related to creative writing to Turkish lesson curricula and including creative writing activities in textbooks will help students develop their writing skills.

Yaratıcı Yazma Etkinlikleri Üzerine Yapılmış Çalışmaların İncelenmesi

Emine Sur

Milli Eğitim Müdürlüğü- Türkiye

ORCID:0000 0002 6594 8885

eminesur30@gmail.com

Özet

Bu araştırmada, Türkçe eğitimi alanında yaratıcı yazmayla ilgili yapılan çalışmaların sistematik derleme yöntemi ile incelemek amaçlanmıştır. 80 çalışma ile gerçekleştirilen incelemede yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan araştırmalar amaç, sonuç, örneklem grubu, örneklem büyüklüğü, araştırma yöntemi, veri analiz yöntemi, veri toplama aracına göre sistematik derleme yöntemiyle; yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına ve yazmanın duyuşsal faktörlerine etkisini meta- analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonunda; yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların büyük bir bölümünün yaratıcı yazmanın yazma başarısına, yazmanın duyuşsal faktörlerine ve yaratıcı yazma başarısına etkisini tespit etmeyi amaçladığı; yaratıcı yazmanın yazma başarısını olumlu yönde etkilediği; çalışmaların önemli bir kısmında ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin örneklem olarak alındığı; örneklem sayısının 31-60 kişi aralığında olduğu; araştırmalarda çoğunlukla nicel ve nitel yöntemin, veri toplama aracı olarak ölçeğin, veri analiz yöntemi olarak t testinin kullanıldığı tespit edilmiştir. 13 araştırma ile gerçekleştirilen meta- analiz incelemesinde yaratıcı yazmanın yazma başarısını mükemmel düzeyde, olumlu yönde etkilediği görülmüştür. 11 araştırma ile gerçekleştirilen meta- analiz sonucunda ise yaratıcı yazmanın, yazmanın duyuşsal faktörlerini orta düzeyde olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Araştırmadan hareketle; yaratıcı yazma ile ilgili hazırlanan çalışmalarda karma yöntemin kullanılması, Türkçe dersi öğretim programlarına yaratıcı yazma ile ilgili kazanımların eklenmesi, ders kitaplarında yaratıcı yazma etkinliklerine yer verilmesi alan uzmanlarına önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Türkçe eğitimi, Yaratıcı yazma, Sistematik derleme

**E-Uluslararası
Eğitim Araştırmaları
Dergisi**

Cilt: 13, No: 5, ss. 204-220

Araştırma Makalesi

207

Gönderim: 2022-07-28
Kabul: 2022-10-21

Önerilen Atıf

Sur, E. (2022). Yaratıcı Yazma Etkinlikleri Üzerine Yapılmış Çalışmaların İncelenmesi, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(5), 204-220. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1150177>

GİRİŞ

Eğitim, toplumsal varlığın sürekli gelişmesinde ve gelişen bir düzende gelecek nesillere aktarılmasında etkili bir araç konumundadır. Üst düzey düşünme becerileri arasında yer alan yaratıcılık, dil becerileri arasında yer alan yazma bu gelişmenin ve aktarımın önemli boyutunu oluşturmaktadır. Yaratıcı düşünme ve yazma becerisi, toplumsal gelişmenin ve ilerlemenin önünü açarken aynı zamanda bireylerin psikolojik gereksinimlerinin giderilmesinde önemli bir faktör olması eğitim sistemlerini bu beceriyi geliştirecek müfredat hazırlamaya yöneltmiştir (Toprakçı, 2017; Toprakçı, 2001). Ancak dinleme, konuşma ve okuma başta olmak üzere diğer becerileri kapsayan yazma; öğretmenlerin Türkçe derslerinde geliştirmekte, öğrencilerin de edinmekte en çok zorlandığı dil becerisi konumundadır (Beiler ve Dewilde, 2020). Yazma zevki, çocukların okula başladıklarında sahip oldukları bir duygu olmasına karşın ilerleyen yıllarda bu durum dramatik bir şekilde azalmaktadır (Brown, Morrell ve Rowlands, 2011). Sözlü dili yazılı biçime dönüştüren; duygu, düşünce ve hayallerin kalıcı olmasını sağlayan yazma becerisi öğrencilerin akademik başarılarını, toplumsal rolleri yerine getirmesini etkilemektedir (Yasul, 2014). Sınava giren bir öğrenci soruları yanıtlarken, bir memur tutanak tutarken, iş arayan bir kişi başvuru formu doldururken, bir vatandaş dilekçe yazarken, bir akademisyen makale veya tez üretirken, firmalar fiyat teklifi yaparken yazma becerisini kullanmaktadır (Soyuçok, 2020). Öğrencilere yazma becerisini kazandırmak, yazma isteği uyandırmaktan ve yazma alıştırmaları uygulamaktan geçmektedir (Aktaş ve Gündüz, 2004).

Yazma becerisini öğrencilerine kazandırmak ve çeşitli alıştırmalarla bu süreci desteklemek isteyen eğitimciler, bir dizi yazma yöntem ve tekniği geliştirmiştir. Alanyazında not alma, özet çıkarma, boşluk doldurma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, serbest yazma, kontrollü yazma, güdümlü yazma, yaratıcı yazma, duyardan hareketle yazma, grup olarak yazma, tümevarım, tümdengelim, eleştirel yazma olarak belirlenmiş yazma yöntem ve teknikleri arasında yer alan yaratıcı yazma öğrencilerin yazma becerisini gönüllü olarak gerçekleştirmesi için kullanılan tekniklerin başında gelmektedir (Özer ve Şahan, 2011). Yalnızca öğretici yazılar yazarak ve yazdırarak yazma becerisinin kazanılmasını beklemek gerçekleşmesi uzak bir hedeftir. Bireyin dış dünya ile kendi hayal dünyasını birleştirerek ortaya çıkardığı yaratıcı yazılar, yazar için çok daha eğlenceli bir süreçte gerçekleşir (Beydemir, 2010). Yaratıcı yazma çalışmalarında; yazmaya başlamadan önce öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel olarak yazmaya hazır hâle getirilmesi; öğrencilerin gelişim düzeylerine ve zevklerine uygun, bireysel ya da işbirliğine dayalı yazma etkinliklerinin uygulanması; ortaya konan metinlerin paylaşılması ve ürünün yanında sürecin de bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Tüm süreç boyunca yaratıcılığın desteklenmesi için gerçekleştirilen uygulamalar öğrenci için yazmayı daha eğlenceli hale getirmekte ve bu sayede öğrencilerin yazma etkinliklerine katılımı artmaktadır (Özdemir ve Çevik, 2018). Bu süreçte öğrencilerin eğlenceli zaman geçirmesi ve hayal güçlerini kullanarak bir ürün ortaya çıkartabilmeleri; öğrencilere yazı yazabilme cesareti vermektedir. Yaratıcı yazma etkinlikleri, yazılı anlatıma yönelik bakış açısında olumlu değişim yaratmakta, yazmadan hoşlanma gibi durumları ön plana çıkarmaktadır (Gökçe, 2020).

Yazma sürecinin eğlenceli bir şekilde başlamasını sağlayan yaratıcı yazmanın ne olduğuna ilişkin alanyazında birçok tanım yapılmıştır. Yunus (2015), kişisel yaratıcılığın ve ifadenin iyi, ilginç bir yazı biçiminde geliştirilmesine dayalı yazma süreci (Hartati, 2017); Sundt (2018), yazarın bir metin üretmek için hayal gücünü kullandığı kurgu eserleri; Topbaşoğlu (2021), zihinsel süreçleri, hayal dünyasını kullanarak kurgulama ve yazı olarak aktarma; Demir (2012) var olan bilgileri, kavramları, olayları, bellekteki sesleri, görüntüleri, hayalleri yeniden kurgulayarak ve birbiriyle ilişkilendirerek ortaya yeni bir yazı koyma etkinliği olarak açıklamaktadır. Yaratıcı yazmayı; yazarın düşüncelerini ve duygularını yaratıcı, genellikle benzersiz ve şiirsel bir şekilde ifade eden yazı olarak tanımlamak mümkündür. Bu tür yazma, açıklayıcı yazmanın olgusal ve mantıksal ilerlemesinin kısıtlayıcı taleplerinden ziyade yazarın duygu ve düşüncelerini ifade etme ihtiyacı tarafından yönlendirilir (El-Mahdy, Qoura, El Hadidy, 2018). Kişinin zihninde yer alanları hayal gücü ile birleştirerek yeniden ifade ettiği yaratıcı yazma, yaratıcı düşünme ve yazmanın birleşimi ile oluşmuş iki boyuta sahip bilişsel bir beceridir (Taşkesen ve Uzuner Yurt, 2018).

Yaratıcı yazma; bireylerin yazma alanındaki yeteneklerini ortaya çıkarmakta, her düzeyde dil gelişimini sağlamakta, dilbilgisi yapılarını, deyimleri ve kelimeleri pekiştirmekte; yaratıcılıklarını ve kişiliklerini, problem çözme becerilerini, soyutlama, sentez yapma, yorumlama gibi bilişsel becerilerini geliştirmekte; sağ ve sol beyni düşünmeye teşvik etmektedir (Gündüz ve Şimşek, 2016; Oral, 2003; Tok

ve Kandemir, 2014). Yaratıcı yazma; çocukların yaratıcı düşünmesine, çalışmaktan zevk almasına ve diğer insanların çalışmalarına saygı duymasına (Chen ve Zhou, 2010); yazma sürecinde cesur ve kararlı olmasına, sabretmesine, eleştirilere dayanabilmesine ve hayal kurabilmesine yardımcı olmaktadır (Temizkan, 2010). Çocukların eğlenmesini, sanatsal ifadelerinin gelişmesini, yazmanın değerini ve işlevini keşfetmesini, kendisini tanımasını; yaratıcı yazma etkinlikleri olumlu yönde etkilemektedir.

Birden fazla beceriyi aktif hale getiren yaratıcı yazma üzerine alanyazında bir dizi araştırma yapılmıştır. Özellikle yazma becerisinin gelişmesinde yaratıcı yazmanın ne düzeyde etkiye sahip olduğu birçok çalışmada incelenmiştir. Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma becerisini; yazmaya karşı tutum, motivasyon, öz yeterlilik ve eğilimi olumlu yönde etkilediği alanyazında kabul edilen bir gerçek olsa da tüm araştırmaları bir araya getirip bu durumu somut olarak ortaya koyan bir çalışmaya rastlanılamamıştır.

Çalışmanın amacı, alanyazındaki bir eksikliği ortadan kaldırmak için yaratıcı yazma etkinliklerine yer verilen çalışmaları sistematik derleme ve meta-analiz ile incelemek olarak belirlenmiştir. Araştırmanın temel amacına bağlı olarak alt amaçlar aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

1. Yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmaların amaçlarına göre dağılımı nasıldır?
2. Yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı nasıldır?
3. Yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
4. Yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmaların örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
5. Yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
6. Yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmaların veri analiz yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
7. Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına etkisi ne düzeydedir?

Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazmanın duyuşsal faktörlerine (motivasyon, tutum, öz yeterlilik, eğilim) etkisi ne düzeydedir?

YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye’de yaratıcı yazma ile ilgili gerçekleştirilen araştırmalar bir araya getirilerek sistematik derleme ve meta-analiz yöntemi ile incelenmiştir. Sistematik derleme, belli bir araştırma sorusuna cevap verebilmek amacıyla, araştırma sorusu ile ilgili yayınların önceden belirlenmiş ölçütler çerçevesinde sentezlenmesidir (Yılmaz, 2021). İdeal bir sistematik derlemenin taşınması gereken özellikler Yılmaz (2021), Çalık ve Wiyarsi (2021) tarafından belirlenmiştir. Her iki araştırmacı benzer adımlarla sistematik derleme çalışmalarının gerçekleştirilebileceğini ifade etmektedir. Bu çalışmada Yılmaz (2021) tarafından belirlenen aşamalar sırasıyla takip edilmiştir:

- 1. Aşama-Araştırma Amacı ve Planlama:** Araştırmanın temel amacı “Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların çeşitli değişkenlere göre dağılımı nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.
- 2. Aşama- Genel Alanyazın Taraması ve Kavramsal Çerçeve:** Çalışmanın ikinci adımında, alanyazın taraması yaparken kullanılacak anahtar kelimeler ve hangi veri tabanlarında araştırma yapılacağı belirlenmiştir. Bu araştırma kapsamında “yaratıcı yazma”, “yaratıcı yazma etkinlikleri”, “creative writing”, “creative writing activity” alanyazın taraması yaparken kullanılacak anahtar kelimeler olarak belirlenmiştir.
- 3. Aşama - Dâhil Etme ve Çıkarma (Seçme) Ölçütlerinin Belirlenmesi:** Çalışmanın üçüncü adımında, tarama sırasında ulaşılan çalışmaları sistematik derlemeye dâhil edebilmek için kullanılacak ölçütler belirlenmiştir. “Türkiye’de gerçekleştirilmesi”, “yaratıcı yazma ile ilgili olması”, “yaratıcı yazma uygulamalarının Türkçe eğitiminde gerçekleştirilmesi” bu araştırma kapsamında belirlenmiş ölçütlerdir.

4. Aşama- Çalışmaların Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Tam Metin İncelenecek Araştırmaların Belirlenmesi:

Tanımlama	Taranan veri tabanlarında belirlenen kayıt sayısı (149)	Uygunluk esasına göre hariç tutulan makaleler (n=46)
Tarama	Taranan dergilerde belirlenen kayıt sayısı (n=100)	
Uygunluk	Makale özetleri dergilerde uygunluk açısından değerlendirildi (n=54)	
Dâhil Edilme	Analizde/sentezde ver alan makaleler (n=31)	

Şekil 1. Kaynakların tanımlanması ve taranmasındaki adımları detaylandıran PRISMA akış şeması

Çalışmanın dördüncü adımında daha önce belirlenmiş veri tabanlarından uygun anahtar kelimelerle tarama yapılmıştır. Şekil 1’de görüldüğü gibi toplamda 100 makale ve 49 tez olmak üzere toplam 149 çalışmaya ulaşılmıştır. 51 makale Türkçe eğitiminde gerçekleştirilmediği için analize dâhil edilmiştir. Ayrıca, 17 tez çalışması makale olarak yayınlandığı için analiz sırasında tekrar bir düzenleme yapılmış, 48 makaleden 17 makale çıkartılmıştır. Analize 31 makale, 49 tez çalışması dâhil edilmiştir. Meta-analiz incelemesi için ise excelde ayrı bir dosya oluşturulmuştur.

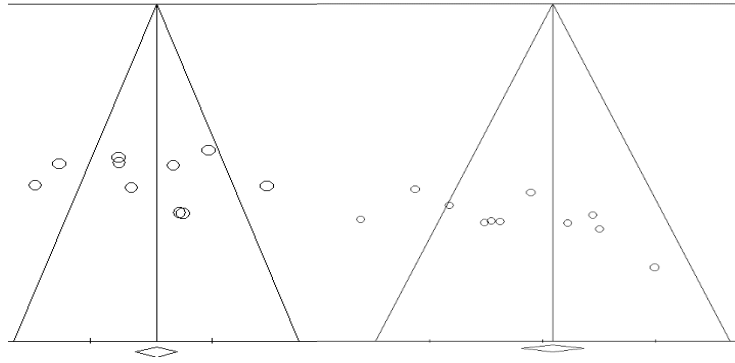
5. Aşama - Verilerin Analizi, Sentezi ve Değerlendirilmesi: Çalışmanın beşinci adımında, analize dâhil edilen çalışmaların sentezi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmalar, ayrıntılı olarak incelenmiş; Word’de hazırlanan bir dosyaya önceden belirlenmiş kategoriler (amaç, yöntem, örneklem türü, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemi) işlenmiştir. Güvenilirliği sağlamak için iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kategorilendirme yapılmıştır. İki araştırmacının yaptığı kategorilendirme arasında %95 tutarlılık olduğu görülmüştür. Bu oran Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formüle (Güvenilirlik=Görüş birliği/[görüş birliği + anlaşmazlık] x 100) göre araştırmacının güvenilir olduğunu göstermektedir (Baltacı, 2017).

Araştırma sürecinde kullanılan diğer bir araştırma yöntemi meta-analiz yöntemidir. Meta-analiz belirli bir konuda, birbirinden bağımsız, hazırlanmış araştırma sonuçlarını birleştirme ve elde edilen araştırma bulgularının istatistiksel analizini yapma yöntemidir (Akgöz, Ercan ve Kan, 2004). Meta-analiz sürecinde Atasoy (2021) tarafından belirlenen işlem adımları takip edilmiştir.

Tablo 1. Meta-analiz sürecinde takip edilen işlem adımları

Araştırma sorusunun belirlenmesi Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına etkisi ne düzeydedir?/Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazmanın duyuşsal faktörlerine (motivasyon, tutum, öz yeterlik, eğilim) etkisi ne düzeydedir?	
Anahtar kelimelerin belirlenmesi Yaratıcı yazma/ Yazma başarısı/ Yazma motivasyonu/ Yazma tutumu/ Yazma öz yeterliği/ Yazma eğilimi	Veri tabanlarının belirlenmesi Google Akademik /Google scholar/ ERIC/ Proquest/ YÖK tez merkezi/
Seçim kriterlerinin belirlenmesi meta-analize dâhil edilecek çalışmaların “deneysel desende olması”, “parametrik testlerin uygulanması”, “deney ve kontrol gruplarına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiş olması	
Çalışmalara ulaşılması Yaratıcı yazmanın yazma başarısına etkisi (n=13) Yaratıcı yazmanın yazmanın duyuşsal faktörlerine etkisi (n=11) Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına etkisini tespit etmek için yapılacak meta-analiz araştırması kapsamında deney ve kontrol gruplarının örneklem büyüklüğü (n), aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (sd) değerleri excel dosyasına işlenmiştir.	
Analizlerin yapılması Yayın yanlılığına ilişkin güven testlerinin yapılması, ortalama etki büyüklüğünün hesaplanması	
Sonuçların tartışılması	

Tablo 1’de görüldüğü gibi meta-analiz sürecinde araştırma sorusunun belirlenmesi, anahtar kelimelerin, veri tabanlarının, seçim kriterlerinin belirlenmesi, çalışmalara ulaşılması, analizlerin yapılması ve sonuçların tartışılması olmak üzere yedi işlem adımı takip edilmiştir.

Şekil 2. Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına ve duyuşsal faktörlere etkisine ilişkin huni grafiği

Huni grafiğinde yer alan dairelerin simetrik dağılım göstermesi yayın yanlılığının olmadığını, asimetrik dağılım göstermesi yayın yanlılığının olduğunu göstermektedir. Şekil 1 incelendiğinde, huni grafiğinde yer alan dairelerin simetriye yakın bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Huni grafiğinden başka Orwin'in Fail-Safe N hesaplaması, Duval ve Tweedie'nin Trim and Fill yöntemi, Begg ve Mazumdar sıra korelasyonları istatistiği, Egger testi de yayın yanlılığının olup olmadığını tespit etmede kullanılabilecek yöntemlerdir.

Tablo 2. Yayın yanlılığı analizi sonuçları

State of Bias	Yazma Başarısı	Duyuşsal Başarı
Gözlenen çalışmalar için Z değeri	17,98	8,00
Gözlenen çalışmalar için P değeri	0,00	0,00
Alfa	0,05	0,05
Yön	2	2
Alfa için Z değeri	1,95	1,95
Gözlenen çalışma sayısı	13	13
FSN	1082	204
Tau	0,38	0,32
Tau için Z değeri	1,76	1,52
P değeri (kuyruklu)	0,03	0,06
P değeri (kuyruklu)	0,07	0,12
Standart hata	2,82	8,19
%95 alt limit (tek kuyruklu)	-0,85	-7,48
%95 üst limit (iki kuyruklu)	11,59	28,58
T değeri	1,89	1,28
SD	11	11
P değeri (kuyruklu)	0,04	0,11
P değeri (kuyruklu)	0,08	0,22

Tablo 2'de görüldüğü gibi, meta-analiz sonucunun anlamlılığının ortadan kalkması için yazma başarısına yönelik 1082, duyuşsal faktörlere ilişkin 204 çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Begg ve Mazumdar sıra korelasyonları istatistiğinde Kendall'ın tau b katsayısının yayın yanlılığının olmaması durumunda 1'e yakın olması ve çift kuyruklu p değerinin anlamlı bir fark yaratmaması yani p değerinin 0.05'ten büyük olması beklenmektedir. Tau katsayısının yazma başarısı için 0.38, p değerinin 0.07; duyuşsal faktörler için 0.32, p değerinin 0.12 olarak hesaplanması; ayrıca Egger testi sonucunun anlamlı olmaması ($p > .05$) meta-analizde yayın yanlılığı olmadığını doğrulamıştır.

Meta-analiz çalışmasında heterojenlik testi sonucunda elde edilen p ve Q değerlerine göre istatistiksel model seçilmiştir. Bu nedenle etki değeri hesaplanmadan heterojenlik testi yapılmıştır. Q değeri ($p < .05$); yazma başarısı için 46.41 ($p < .05$), duyuşsal faktörler için 71.83 ($p < .05$) olarak bulunmuştur. Elde edilen değerler, iki değişken için yüksek düzeyde heterojenliğe işaret etmektedir. Böylece analizin tesadüfi etkiler modeline göre yapılmasına karar verilmiştir (Dinçer, 2014).

6. Aşama - Sonuçları Yazma, Düzenleme, Yorumlama ve Sonuçlandırma: Çalışmanın altıncı adımında, analize dâhil edilen çalışmaların sonuçları yazılmış, ilgili alanyazından hareket edilerek tartışılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada “Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların amaçları nelerdir?” sorusu birinci alt amaç olarak belirlenmiştir. Çalışmaların amaçlarına ilişkin bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

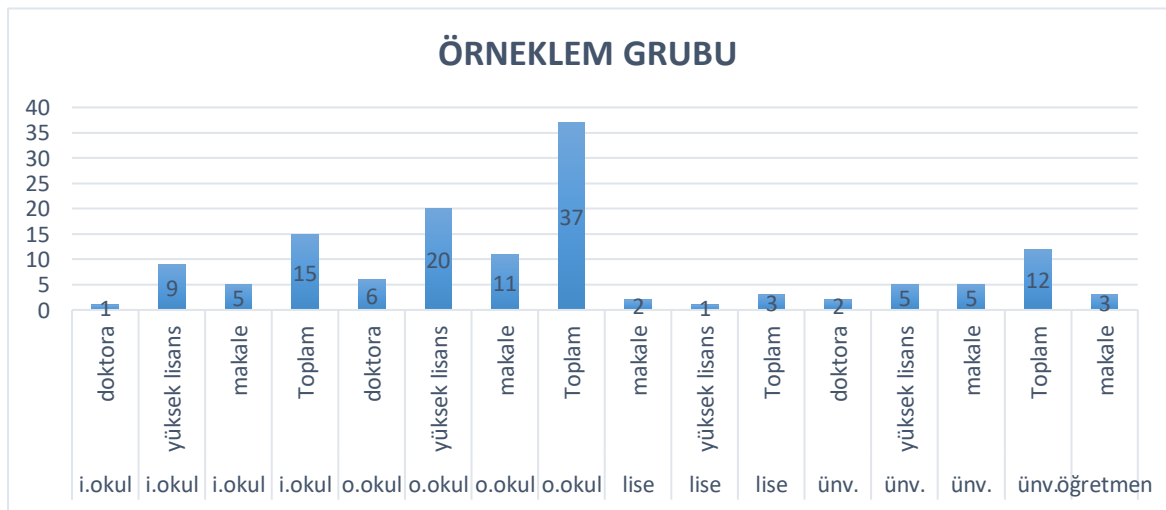
1. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların amaçlarına ilişkin bulgular

Tablo 3. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların amaçlarına ilişkin bulgular

Amaç	f	%
Yaratıcı yazmanın yazma başarısına etkisini tespit etmek	17	18.08
Çeşitli değişkenlerin (eleştirel düşünme uygulamalarının, argümantasyon uygulamalarının, dijital öykülerin, dinleme/izleme materyallerinin, metinler arası okuma yaklaşımının, tarihsel romanın, karikatür destekli yazma çalışmalarının, masalların, müze gezilerinin, halk edebiyatı unsurlarının, klasik şiirin, istasyon tekniğinin, sosyobilimsel konu (SBK) öğretiminin) yaratıcı yazma becerilerine etkisini tespit etmek	15	15.95
Yaratıcı yazmanın yazma eğilimi, kaygısı, tutumu, öz yeterliliğine etkisini tespit etmek	11	11.70
Çeşitli değişkenler ile (yazma kaygısı, yazma özyeterlik algısı, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, beyin görsel gelişim düzeyleri, müzik) yaratıcı yazma başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek	8	8.81
Yaratıcı yazmanın yaratıcı yazma başarısına etkisini tespit etmek	7	7.44
Yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin Türkçe dersi tutumuna etkisini belirlemek	7	7.44
2015 ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programlarındaki yazma kazanımlarının, ders kitabındaki etkinliklerin yaratıcı yazmaya uygunluğunu belirlemek, yaratıcı yazma ile ilgili lisansüstü eğitim tezlerini incelemek, öğretim programı tasarlamak	4	4.25
Yaratıcı yazmanın yaratıcı düşünmeye, yaratıcı düşünmenin yaratıcı yazmaya etkisini belirlemek	4	4.25
Yaratıcı yazmanın ileri okuma farkındalığına, okuma başarısına, dil becerilerinin gelişimine, öğrenme isteğine etkisini belirlemek	4	4.25
2015 ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programlarındaki yazma kazanımlarının, ders kitabındaki etkinliklerin yaratıcı yazmaya uygunluğunu belirlemek, yaratıcı yazma ile ilgili lisansüstü eğitim tezlerini incelemek, öğretim programı tasarlamak	4	4.25
Yaratıcı drama yönteminin yaratıcı yazma becerilerine, yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemine etkisini belirlemek	3	3.19
Yaratıcı yazma ürünlerinin içeriğini değerlendirmek	3	3.19
Yaratıcı yazma etkinliklerinin sözel yaratıcılığa, yardımseverlik tutumuna, Türkçe ders başarısına etkisini belirlemek	3	3.19
Öğrencilerinin yaratıcı yazma ürünlerini çeşitli değişkenlere göre incelemek	2	2.12
Masalların, öğrenciler tarafından yaratıcı yazma becerisiyle yeniden ortaya konması, yaratıcı yazma etkinliği olarak küçürek öykünün kullanımı	2	2.12
Toplam	94	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların önemli bir kısmında “yaratıcı yazmanın yazma başarısına etkisini tespit etmenin (%18)”, “çeşitli değişkenlerin yaratıcı yazma becerisine etkisini tespit etmenin (%15)” amaçlandığı görülmektedir.

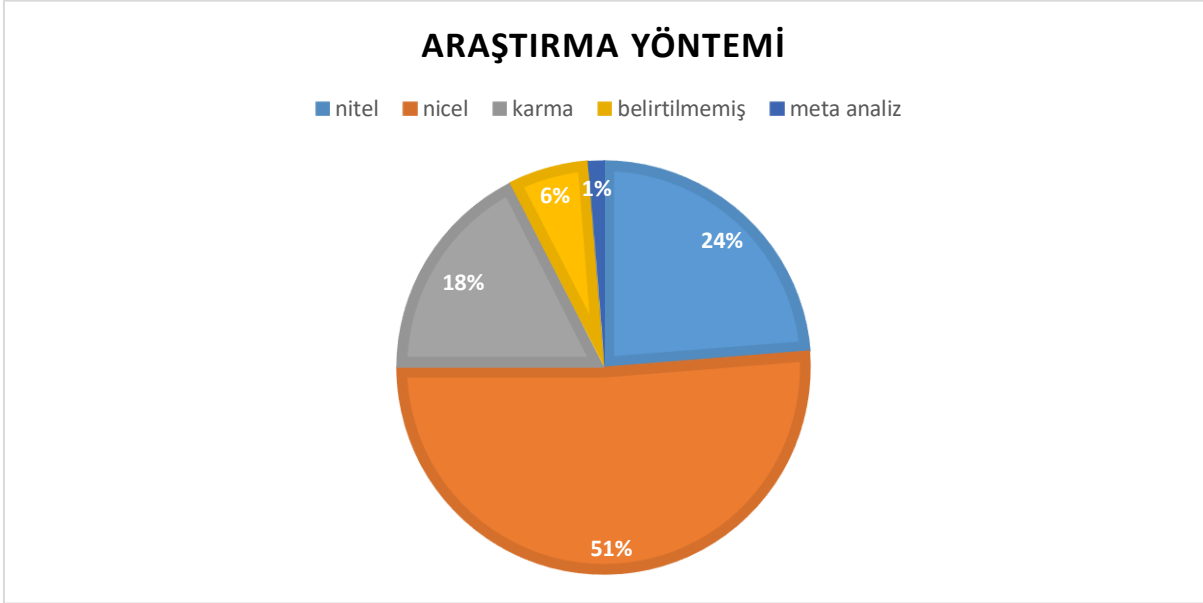
2. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı

Şekil 3. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı

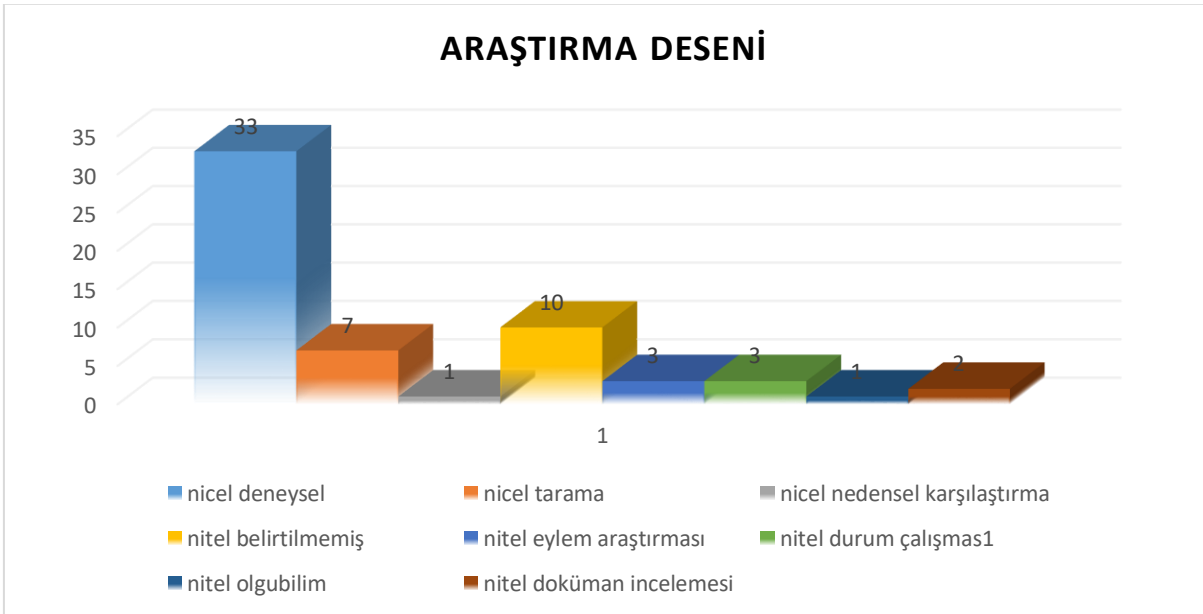
Şekil 3'te görüldüğü gibi, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmalarda 15 çalışma ilkokul; 37 çalışma ortaokul; 3 çalışma lise; 12 çalışma üniversite öğrencilerini; 3 makale öğretmenleri örneklem olarak almıştır.

3. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı

Şekil 4. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların araştırma yöntemine göre dağılımı

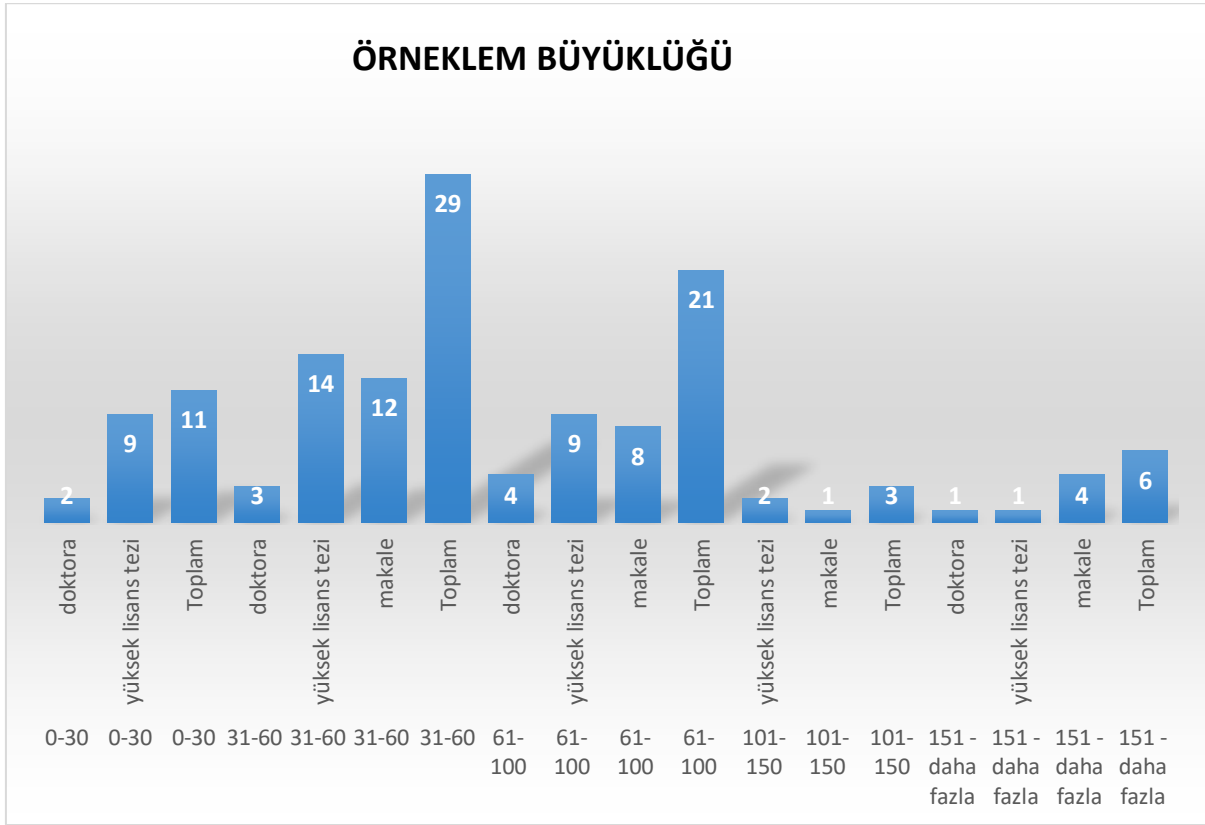
Şekil 4'te görüldüğü gibi, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların %51'inde nicel (f=41), %24'ünde nitel (f=19), %18'inde karma (f=14) araştırma ve %1'i meta-analiz yöntemine göre hazırlanmıştır. Araştırmaların %6'sında (f=5) hangi araştırma yönteminin kullanıldığı belirtilmemiştir.

Şekil 5. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların araştırma desenine göre dağılımı

Şekil 5'te görüldüğü gibi, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan nicel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmaların 33'ünde deneysel, 7'sinde tarama, 1'inde nedensel karşılaştırma; nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmaların 10'unda hangi araştırma deseninin kullanıldığı belirtilmezken 3'ünde eylem araştırması, 3'ünde durum çalışması, 1'inde olgu bilim ve 2'sinde doküman incelemesi araştırma deseni kullanılmıştır.

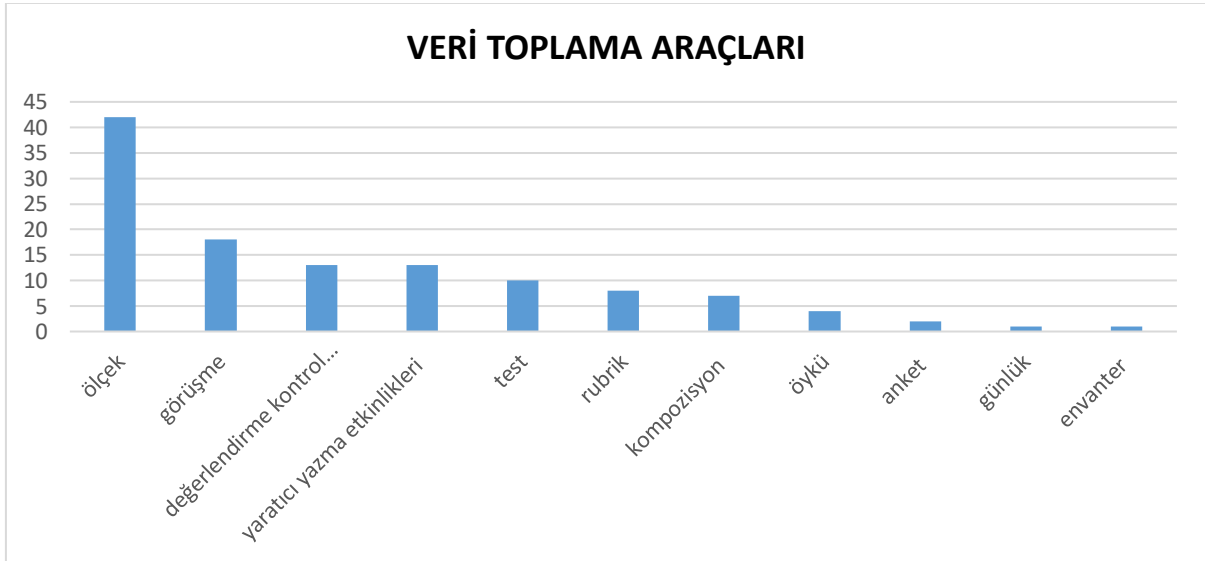
4. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların örneklem büyüklüğüne göre dağılımı

Şekil 6. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların örneklem büyüklüğüne göre dağılımı

Şekil 6'da görüldüğü gibi; alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan 11 çalışma 0-30 kişi aralığında; 29 çalışma 31-60 kişi aralığında; 21 çalışma 61-100 kişi aralığında; 3 çalışma 101-150 kişi aralığında; 6 çalışma 151 kişi ve daha fazla örneklem büyüklüğüne göre sahiptir.

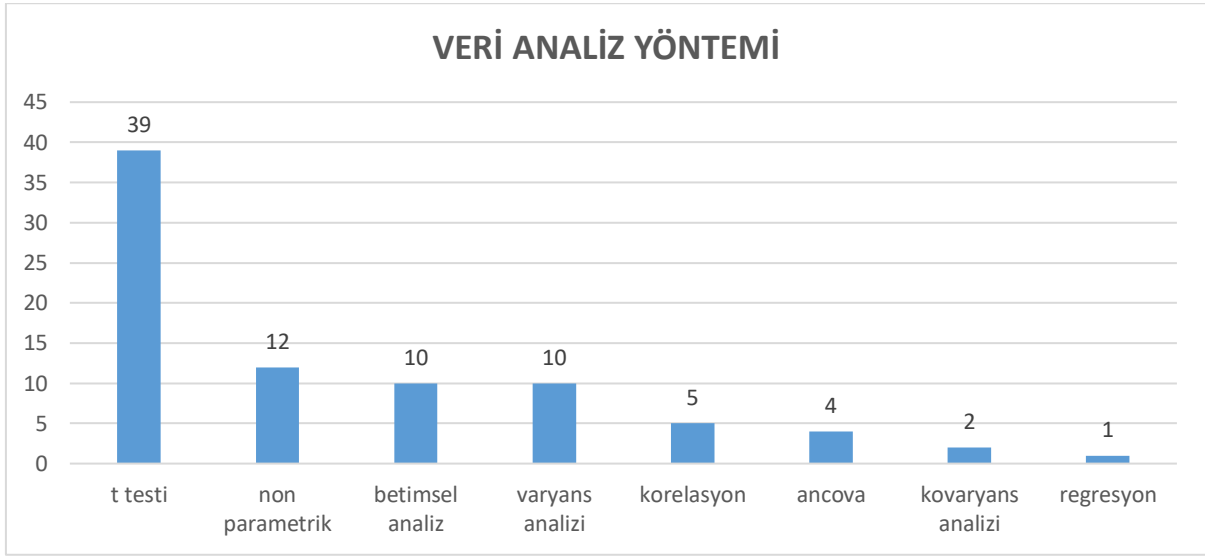
5. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı

Şekil 7. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı

Şekil 7'de görüldüğü gibi, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmalarda genel olarak ölçek, görüşme ve değerlendirme kontrol listesi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

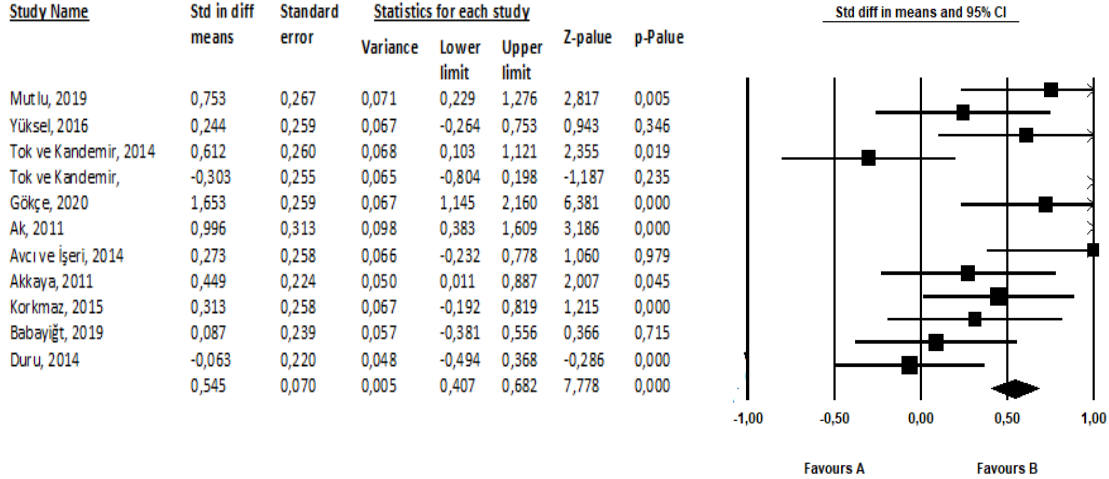
6. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların veri analiz yöntemine göre dağılımı

Şekil 8. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların veri analiz yöntemine göre dağılımı

Şekil 8'de görüldüğü gibi; alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmalarda veri analiz yöntemi olarak 39'unda t testi, 12'sinde non parametrik testler, 10'unda betimsel analiz ve varyans analizi kullanılmıştır

Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına etkisi meta-analiz yöntemi ile incelenmiştir. Ulaşılan bulgulara ilişkin bilgiler Şekil 9'da ve Tablo 4'te verilmiştir.

Şekil 10. Yaratıcı yazma etkinliklerinin duyuşsal faktörlere etkisine ilişkin orman grafiği

Tablo 5. Yaratıcı yazma etkinliklerinin duyuşsal faktörlere etkisi

	n	ED _{ort}	z	Q	p	I ²	S _{hata}	ED _{alt}	ED _{üst}
Duyuşsal Faktörler	11	0.57	3.33	71.83	0.00	83.29	0.15	0.23	0.91

Tablo 5'te görüldüğü gibi, 11 veri ile yapılan inceleme sonucunda yaratıcı yazma etkinliklerinin duyuşsal faktörlere etkisi 0.57 düzeyinde olduğu görülmüştür. Hesaplanan etki büyüklüğü değeri [Dinçer \(2014\)](#) tarafından belirlenen sınıflandırmaya göre orta düzeydedir

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada yaratıcı yazma üzerine hazırlanan çalışmaları sistematik derleme yöntemi ile incelemek amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen ilk bulguya göre, alanyazında yaratıcı yazma üzerine hazırlanan çalışmalarda genel olarak yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma ve yaratıcı yazma başarısına, yazmanın duyuşsal faktörlerine ve diğer dil becerilerine etkisinin tespit edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Doğası gereği yaratıcı yazmanın yazma ve yaratıcı yazma başarısını, yazmanın duyuşsal faktörlerini ve dil becerilerinin gelişimini olumlu yönde etkilediği kabul edilmektedir ancak bu etkinin boyutunun belirsizliği araştırmacıları bu alanda araştırma yapmaya yönlendirmiştir. Ayrıca yaratıcı yazma üzerine hazırlanan çalışmalarda, çeşitli değişkenlerin yaratıcı yazma becerisine etkisini tespit etmek ve bu sayede yazma becerisini geliştirmek araştırmacıların ulaşmak istediği bir diğer amaç olarak tespit edilmiştir. Yaratıcı yazmanın dil becerilerini geliştiren bir etkinlik olması araştırmacıları bu becerinin nasıl geliştirilebileceğine yönelik kafa yormaya sevk etmiştir. Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına etkisinin incelenmesi ve bu becerinin çeşitli etkinliklerle geliştirilmeye çalışılması olumlu bir bulgu olarak değerlendirilmektedir ancak yaratıcı yazma üzerine hazırlanan çalışmalarda benzer konuların işlenmesi ve bu araştırmaların kısır bir döngüde yer alması araştırma sürecinde ulaşılan olumsuz bir sonuç olarak görülmektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen ikinci bulguya göre, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan 15 çalışma ilkököl; 37 çalışma ortaokul; 3 çalışma lise; 12 çalışma üniversite öğrencilerini; 3 çalışma öğretmenleri örneklem olarak almıştır. Yapılan inceleme, yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların ortaokul öğrencileri üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Çoban (2022), Akbaba ve Ayaz (2017), çalışma grubu olarak en çok lisans grubunun (%36, 36) ardından da ortaokul öğrencilerinin (%33, 33); Tavşanlı ve Kaldırım (2020), çoğunlukla ilkököl ve üniversite öğrencilerinin örneklem olarak tercih edildiğini saptamıştır. Alanyazın incelendiğinde araştırmanın bu bulgusunun diğer araştırmalarla tutarlı olmadığı görülmektedir. Her iki araştırmada süreç temelli yazma yaklaşımı incelenirken mevcut araştırmanın yaratıcı yazma üzerine olması bu farklılığın sebebi olarak görülmektedir. 2020 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın 3, 4, 5, 6, 7, ve 8. sınıf düzeyindeki yazma kazanımları, öğrencilerin başarılı yazılı anlatım ürünleri ortaya çıkarması etrafında kümelenmiştir. Yaratıcı yazma etkinlikleri ile öğrencilerin yazmanın duyuşsal faktörlerini, yazma ve yaratıcı yazma başarılarını geliştirmek isteyen araştırmacıların örneklem olarak ilkököl ve ortaokul öğrencilerini seçmeleri beklenen bir durumdur.

Araştırma kapsamında elde edilen üçüncü bulguya göre, yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmalarda nicel, nitel, karma ve meta-analiz araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın bu bulgusu, çalışmaların çoğunluğunun nicel yöntemle gerçekleştirildiğini; nicel araştırma desenlerinden deneysel, nitel araştırma desenlerinden ise eylem araştırması ve durum çalışmasının kullanıldığını göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde Tavşanlı ve Kaldırım (2020), süreç temelli yazma yaklaşımının uygulandığı çalışmalarda çoğunlukla nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Varışoğlu, Şahin ve Göktaş (2013), yaptığı araştırmada Türkçe eğitimi makalelerinde nicel araştırma yönteminin çok, karma araştırma yönteminin ise az kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Nitel araştırmaların oldukça zaman alması ve derinlemesine bir araştırma gerektirmesi, verilerinin toplanması ve çözümlenmesinin daha büyük çaba istemesi araştırmacıların nicel çalışmaları tercih nedeni olarak sayılabilir (Akaydin ve Çeçen, 2015). Nicel yöntemin objektif sonuçlar vermesi ve uygulamasının rahatlığı araştırmacıları bu araştırma desenini kullanmaya sevk etmektedir. Karma yöntem, nitel ve nicel desenlerin avantajlarını kullanarak bir olgunun daha detaylı ve kapsamlı anlaşılmasını sağlayan, her iki desenin birleştirilmesi ve yorumlanmasına dayanan bir yöntemdir (Alkan vd., 2019). Karma yöntem; kapsamlı, çoğulcu, tamamlayıcı ve araştırmacıya yöntem seçimi ve araştırma hakkında tasarlama yapması için seçmeci bir yaklaşım önermesine (Baki ve Gökçek, 2012) karşın uygulama kolaylığı araştırmacıları nicel desende araştırmalar yapmaya yönlendirmektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen dördüncü bulguya göre, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan 11 çalışma 0-30 kişi aralığında; 29 çalışma 31-60 kişi aralığında; 21 çalışma 61-100 kişi aralığında; 3 çalışma 101-150 kişi aralığında; 6 çalışma 151 kişi ve daha fazla örneklem büyüklüğüne sahiptir. Araştırmanın dördüncü bulgusu, yaratıcı yazma etkinliklerine ilişkin hazırlanan çalışmalardaki örneklem büyüklüğünün 31-60 kişi aralığında yer aldığını, kalabalık örneklem büyüklüğüne yer veren

çalışma sayısının son derece az olduğunu göstermektedir. [Akbaba ve Ayaz \(2017\)](#), yaptığı araştırmada süreç temelli yazma yaklaşımının uygulandığı çalışmalarda örneklem sayılarının çoğunlukla 40-100 kişi aralığında tercih edildiğini; [Aydoğdu, Karamustafaoğlu ve Bülbül \(2017\)](#), araştırma yöntemi ile örneklem ilişkisini incelediği araştırmasında deneysel araştırmalar için orta büyüklükteki örneklem gruplarının uygun olduğu, büyük ölçekli örneklem gruplarının ise uygun olmadığı sonucuna ulaşmıştır. [Göktaş vd. \(2012\)](#), Türkiye'deki eğitim araştırmalarındaki eğilimleri incelediği araştırmasında nicel ve karma yöntemlerin kullanıldığı çalışmalarda en fazla 31-100 kişi aralığında, nitel yöntemlerin kullanıldığı araştırmalarda ise en fazla 11-30 kişi aralığında örneklem seçildiğini tespit etmiştir. Bu bağlamda araştırmanın beşinci bulgusunun dördüncü bulgusu ile yakından ilişkili olduğunu söylemek mümkündür. Yaratıcı yazma etkinliklerinin yer aldığı çalışmalarda nicel araştırma yöntemi uygulanmış, araştırma yöntemi ile bağlantılı olarak orta büyüklükte diyebileceğimiz 31-60 kişi aralığında örnekleme yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen beşinci bulguya göre, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmalarda veri toplama aracı olarak ölçek, görüşme, değerlendirme kontrol listesi, yaratıcı yazma etkinlikleri, test, rubrik, kompozisyon, öykü, anket, günlük ve envanter kullanılmaktadır. Alanyazın incelendiğinde süreç temelli yazma yaklaşımının uygulandığı araştırmalarda veri toplama aracı olarak çoğunlukla ölçek kullanılmıştır ([Akbaba ve Ayaz, 2017](#)). Araştırmanın bu bulgusu diğer araştırma bulgusu ile tutarlılık göstermektedir. Araştırma yöntemi, çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının seçiminde belirleyici rol oynamaktadır. Nicel araştırmalarda gözlem, görüşme, belge tarama, testler ya da ölçekler gibi çok farklı yollarla veri toplamak mümkün olsa da sosyal bilimlerde ya da eğitim bilimleri alanında yapılan nicel araştırmalarda veri toplama aracı olarak genellikle ölçekler, anketler vb. kullanılmaktadır ([Yılmaz, 2020](#)). Nitel araştırma yönteminde ise gözlem, görüşme ve doküman inceleme veri toplama aracı olarak kullanılmaktadır ([Karataş, 2017](#)). Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların %51'inin nicel, %24'ünün nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmesi bu araştırmalarda ölçek ve görüşmenin veri toplama aracı olarak kullanılmasını sağlamıştır. Araştırma sürecinde veri toplarken aynı ölçme araçlarından yararlanılması benzer bulgulara ulaşılmasına, araştırmaların kısır bir döngüde yer almasına neden olmaktadır.

Araştırma kapsamında elde edilen altıncı bulguya göre, alanyazında yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmalarda t testi, betimsel analiz, non parametrik testler, varyans analizi, korelasyon, ancova, kovaryans ve regresyon analizi veri analiz yöntemi olarak kullanılmıştır. [Akaydin ve Çeçen \(2015\)](#), okuma becerisine ilişkin gerçekleştirdiği içerik analizinde en fazla frekans/yüzde, t-testi, betimsel analiz, ortalama/standart sapma ve ANOVA/ANCOVA yöntemlerinin veri analiz yöntemi olarak kullanıldığı; [Varışoğlu vd. \(2013\)](#), Türkçe eğitimi alanında gerçekleştirilen nicel çalışmalarda veri analiz yöntemi olarak frekans/yüzde ve t testinin, nitel çalışmalarda veri analiz yöntemi olarak doküman analizi, betimsel analiz ve içerik analizinin kullanıldığını tespit etmiştir. Araştırmanın bu bulgusu, alanyazındaki diğer araştırma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Yaratıcı yazma etkinlikleri üzerine hazırlanan çalışmaların çoğunluğunda nicel araştırma yönteminin kullanılması, veri analiz yöntemlerinin de nicel araştırmalarda kullanılan yöntemlerden seçilmesini sağlamıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen yedinci ve sekizinci bulguya göre, yaratıcı yazma etkinlikleri yazma başarısını mükemmel düzeyde, olumlu yönde; yazmanın duyuşsal faktörlerini (motivasyon, tutum, eğilim ve öz yeterlik) orta düzeyde ve olumlu yönde etkilemektedir. Alanyazın incelendiğinde yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma başarısına etkisini tespit eden bir meta- analiz araştırmasına rastlanılamamıştır ancak yaratıcı yöntemin çeşitli değişkenler üzerindeki etkisini inceleyen meta-analiz çalışmalarının var olduğu görülmektedir. [Ulubey \(2018\)](#), yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin becerilerini geliştirdiği; [Elaldı ve Batdı \(2016\)](#), yaratıcı temelli öğrenme ortamının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın bu bulgusu alanyazındaki diğer araştırma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Daha çok atasözü ya da vecize açıklama, belirli gün ve haftalara ilişkin yazma, geleneksel kompozisyon konularında yazma gibi sıradan etkinlikler; yazma sürecinde yazının güzel olması, yazım-noktalama kurallarına uyma zamanla yazma çalışmasının öğrenciler tarafından sıkıcı olarak değerlendirilmesine neden olabilmektedir ([Susar Kırmızı ve Beydemir, 2012](#)). Yaratıcı yazma çalışmaları bireylerde eğlence ve mutluluk, rahatlama sağlarken aynı zamanda duygu ve düşünceleri ifade etmeye, yazmaya istek uyandırmaktadır.

Araştırmada dikkat çeken bir başka bulgu ise yaratıcı yazma etkinlikleri yazma becerisini mükemmel düzeyde geliştirirken yazmanın duyuşsal boyutu üzerinde orta düzeyde etki yaratmasıdır. Yaratıcı yazma; bellekteki her türlü sesin, görüntünün, hayalin yeniden kurgulanması ve birbiriyle ilişkilendirilmesiyle yeni bir yazı ortaya çıkarma etkinliğidir (Demir, 2012). Yaratıcı yazmaların, yazma becerisini yazmanın duyuşsal faktörlerine göre daha fazla etkilemesini bu yöntemin somut bir etkinlik olması ve yazılı anlatım becerisini doğrudan geliştirmesi ile açıklamak mümkündür. Bu konuda kesin bir sonuca ulaşabilmek için daha fazla araştırmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Sonuç olarak mevcut araştırmadan ve alanyazından hareketle yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin gelişmesinde özel bir öneme sahip olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmadan hareketle aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Yaratıcı yazma üzerine hazırlanan çalışmaların çoğunluğunda nicel ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bundan sonraki araştırmalarda, karma yöntemin kullanılması alan uzmanlarına önerilmektedir.
2. Yaratıcı yazma etkinlikleri, yazma başarısını mükemmel düzeyde etkilerken yazmanın duyuşsal faktörlerini orta düzeyde etkilemektedir. Bundan sonraki araştırmalarda, bu durumun nedenlerine ilişkin araştırmaların yapılması alan uzmanlarına önerilmektedir.
3. Türkçe dersi öğretim programlarına yaratıcı yazma ile ilgili kazanımlar eklemek, ders kitaplarında yaratıcı yazma etkinliklerine yer vermek öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesine yardımcı olacaktır. Yaratıcı yazma etkinlikleri ile zenginleştirilmiş ders kitapları hazırlamak alan uzmanlarına önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akaydın, Ş. ve Çeçen, M. A. (2015). Okuma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 183-198. DOI: 10.15390/EB.2015.4139
- Akbaba, R. S. ve Ayaz, H. (2017). Süreç temelli yazma yaklaşımı ile ilgili yapılan çalışmalara ilişkin bir derleme. *Researcher: Social Science Studies*, 5(2), 344-361.
- Akgöz, S., Ercan, İ. ve Kan, İ. (2004). Meta-Analiz. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(2), 107-112.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve sözlü anlatım kompozisyon sanatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Alkan, V., Şimşek, S. ve Armağan Erbil, B. (2019). Karma yöntem deseni: öyküleyici alanyazın incelemesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 559-582.
- Atasoy, A. (2021). Yazma öz yeterliği ile yazma becerisi arasındaki ilişki: bir meta analiz çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 46(208), 213-236. DOI: 10.15390/EB.2021.10024
- Aydoğdu, Ü. R., Karamustafaoğlu, O. ve Bülbül, M. Ş. (2017). Akademik araştırmalarda araştırma yöntemleri ile örneklem ilişkisi: doğrulayıcı doküman analizi örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 556-565.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde miles-huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 3(1), 1- 15.
- Beiler, I. R. ve Dewilde, J. (2020). Translation as translingual writing practice in English as an additional language. *Modern Language Journal*, 104(3), 533-549. <https://doi.org/10.1111/modl.12660>.
- Brown, M., Morrell, J. ve Rowlands, K. D. (2011). Transforming young writers' attitudes toward writing and becoming writers. *The Professional Journal of the California Association of Teachers of English*, 17(2), 15-17.
- Chen, S. ve Zhou, J. (2010). Creative writing strategies of young children: Evidence from a study of Chinese emergent writing. *Thinking Skills and Creativity*, 5(3)138-149. DOI: 10.1016/j.tsc.2010.09.002.
- Çalık, M. ve Wiyarsi, A. (2021). A Systematic review of the research papers on chemistry-focused socioscientific issues. *Journal of Baltic Science Education*, 20(3), 360-372.
- Çoban, A. (2022). Yaratıcı yazmayla ilişkili hazırlanan doktora tezlerinin betimsel içerik analizi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 142-153. DOI: 10.51725/etad.1051867
- Demir, T. (2010). İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ilişkisi üzerine bir çalışma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1), 84-114.

- Demir, T. (2012). Türkçe eğitiminde yaratıcı yazma becerisini geliştirme ve küçürek öykü. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 343-357.
- Dinçer, S. (2014). *Introduction to meta-analysis*. Ankara: Anı Yayınları.
- Elaldı, Ş. ve Batdı, V. (2016). The effects of different applications on creativity regarding academic achievement: a meta-analysis. *Journal of Education and Training Studies*, 4(1), 170-179. doi:10.11114/jets.v4i1.1097
- El-Mahdy, M. M. A., Qoura, A. A. ve El Hadidy, M. (2018). Developing creative writing skills through a short story-based program. *JRCIET*, 4(4), 153-166.
- Ertürk, E. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye'de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 177-199.
- Gündüz, O. ve Şimşek, T. (2016). *Anlatma teknikleri 2: uygulamalı yazma eğitimi*. Ankara: Grafiker Yayıncılık.
- Hartati, T. (2017). Conferencing approach in promoting writing ability: a classroom action research study on language creative writing in Indonesian language. *Indonesian Journal of Applied Linguistics*, 7(2), 294-301. doi: dx.doi.org/10.17509/ijal.v7i2.8346
- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişim: nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 70-86.
- Oral G. (2003). *Yine yazı yazıyoruz*. Ankara: PagemA Yayıncılık.
- Susar Kırmızı, F. (2015). Yaratıcı drama ve yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 93-115. doi:http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.4552.
- Susar Kırmızı, F. ve Beydemir, A. (2012). İlköğretim 5. sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 319-337.
- Özdemir, S. ve Çevik, A. (2018). Yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma ve yaratıcı yazma başarısına etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 141-153.
- Özer, S. ve Şahan, M. (2011) Yaratıcı yazma ve yaratıcı dramının Türkçe derslerinde kullanımı ve atölye örnekleri.. https://www.academia.edu/3227553/Yaratıcı_Yazma_ve_Yaratıcı_Dramının_Türkçe_Derslerinde_Kullanımı_ve_Atölye_Örnekleri Erişim:10.06.2022
- Sahin, N., ve Polatcan, F. (2019). The effect of creative writing exercises in turkish classes on students' academic achievement: a meta-analysis. *International Online Journal of Educational Sciences*, 11(2), 254-268.
- Soyuçok, M. (2022). *Görsel destekli etkinliklerle hikâye yazma becerisinin geliştirilmesi* (Yayımlanmış Doktora tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak, Türkiye.
- Sundt, E. (2018). *Teachers' beliefs on creative writing in english language teaching in Norway*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Inland Norway University, Norway.
- Taşkesen, S. ve Uzuner Yurt, S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin çizgisel gelişimleri ve yaratıcı yazma becerileri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(26), 433-446.
- Tavşanlı, Ö. F. ve Kaldırım, A. (2020). Türkiye'de süreç temelli yazma yaklaşımı: bir tematik analiz çalışması. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(1), 108-138. Retrieved from <http://cije.cumhuriyet.edu.tr/en/pub/issue/53201/543600>
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *TÜBAR*, XXVII, 621-643.
- Topbaşoğlu, N. (2021). *Hikâye anlatıcılığının yaratıcı hikâye yazma becerisinin gelişimine katkısı* (Yayımlanmamış doktora tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak, Türkiye.
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf Yönetimi*. PegemA Yayınları. (3.Baskı) Ankara.
- Toprakçı, E. (2001). Yaratıcı Okul. *Konferans: Zara İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü*, Sivas. 16-12-2001. Online Erişim: <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2018/04/yaratici-okul.pdf>
- Ulubey, Ö. (2018). The effect of creative drama as a method on skills: a meta-analysis study. *Journal of Education and Training Studies*, 6(4), 63-78.
- Varişoğlu, B., Şahin, A. ve Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1767-1781.
- Yasul, A. F. (2014). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerinin değerlendirilmesi (Muş ili merkez ilçesi örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Yılmaz, K. (2021). Sosyal bilimlerde ve eğitim bilimlerinde sistematik derleme, meta- değerlendirme ve bibliyometrik analizler. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 1457-1490. DOI: 10.33206/mjss.791537
- Yılmaz, K. (2020). Türkiye'de eğitim yönetimi araştırmalarında kullanılan bazı veri toplama araçları ile ilgili bir

değerlendirme. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 1-18.

Ek 1. Meta- analiz incelemesinde yer alan çalışmalar

- Ak, E. (2011). *Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Akbaba, R. S. (2020). *Yaratıcı yazma çalışmalarının öyküleyici metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ, Türkiye.
- Akkaya, N. (2011). İlköğretim 6. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının Türkçe dersine yönelik tutuma etkisi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 311-319.
- Avcı, A. S. ve İşeri, K. (2013). The effects of creative writing activities on 8th grade students' writing dispositions and their writing anxiety. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 152-169.
- Babayiğit, O. (2019). Examining the effect of creative writing activities on reading, writing and language lesson attitudes of elementary school fourth grade students. *European Journal of Educational Research*, 8(1), 213-220. doi: 10.12973/eujer.8.1.213
- Beydemir, A. (2010). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale, Türkiye.
- Duru, A. (2014). *Altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin geliştirmeye yönelik stratejilerin etkililiğinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde, Türkiye.
- Eser, R. S. ve Ayaz, H. (2021). The effects of creative writing activities on narrative text writing skills and advanced reading awareness. *Research in Pedagogy*, 11(2), 639 – 660. Doi:10.5937/IstrPed2102639E
- Göçen, G. (2019). The effect of creative writing activities on elementary school students' creative writing achievement, writing attitude and motivation. *Journal of Language And Linguistic Studies*, 15(3), 1032-1044. <https://doi.org/10.17263/jlls.631547>
- Gökçe, A. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin türkçe dersi tutumu, yazma tutumu ve yaratıcı yazma becerileri üzerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat, Türkiye.
- Kasap, D. (2019). *Yaratıcı okuma-yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişimine etkisi* (Yayımlanmamış doktora Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale, Türkiye.
- Kolıkpınar, N. (2021). *Yaratıcı yazma teknikleri ile öyküleyici metin oluşturmanın yazma becerisi, derse yönelik tutum ve üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye.
- Korkmaz, G. (2015). *Yaratıcı yazma yönteminin 6. sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterlik algularına, yazmaya ilişkin tutumlarına ve yazma becerisi akademik başarılarına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye.
- Mohammed, F. A. E. (2019). Creative writing from theory to practice: multi-tasks for developing Majmaah University students' creative writing competence. *Arab World English Journal*, 10(3) 233-249. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol10no3.16>
- Mutlu, T. Y. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Türk edebiyatı hikâyelerinin kullanıldığı yaratıcı yazma çalışmalarının öğrenci öz yeterlilik ve yazma başarısı üzerindeki etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Temizkan, M. (2011). Yaratıcı yazma etkinliklerinin öykü yazma becerisi üzerindeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 919-940.
- Tok, Ş. ve Kandemir, A. (2014). Effects of creative writing activities on students' achievement in writing, writing dispositions and attitude to English. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 1635 – 1642.
- Tonyalı, E. (2010). *Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Türkiye.
- Türkyılmaz, M. B. ve Arı, B. (2021). Yaratıcı yazma etkinliklerinin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1151-1168. DOI: 10.16916/aded.944302
- Veyis, F. (2021). Yaratıcı yazma teknikleri ile öyküleyici metin oluşturmanın Türk dili ve edebiyatı dersine yönelik tutum, yazma becerisi ve akademik başarı üzerindeki etkisi. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 5(18), 43-51.
- Yüksel, T. (2016). *Ortaokul 5.sınıf Türkçe derslerinde uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarına ve sözel yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye.